

31997R0550

L 85/1

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

1997 3 27

TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 550/97
1997 m. kovo 24 d.
dėl ŽIV/AIDS prevencijos besivystančiose šalyse

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Bendrijos steigimo sutartį ir ypač į jos 130w straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

remdamasi Sutarties ⁽²⁾ 189c straipsnyje nurodyta tvarka,

kadangi biudžeto valdymo institucija nusprendė paremti kovą su ŽIV/AIDS epidemija, ir, neviršijant 1988 m. biudžeto, sukurti biudžeto eilutę, kuri jai leistų tobulinti pažangias priemones, papildančias jau įgyvendintas kitose stadijose priemones;

kadangi Komisija 1994 m. sausio 7 d. pranešime Tarybai ir Europos Parlamentui dėl ŽIV/AIDS besivystančiose šalyse išdėstė politikos principus ir strateginius prioritetus, kurių tikslas padidinti Bendrijos ir valstybių narių veiksmų efektyvumą šioje srityje,

kadangi ŽIV/AIDS – jau nebe kylanti epidemija, bet, paplitusi visame pasaulyje ir sukelianti skirtingus socialinius ir politinius padarinius, įvairuojančius atitinkamuose regionuose ir (arba) šalyse, pandemija, ir todėl prieš ją reikia imtis reikalingų struktūrinių ir daugiašakių priemonių, ko dauguma besivystančių šalių padaryti negali dėl finansinių ir žmogiškųjų išteklių stokos;

kadangi Taryba 1994 m. gegužės 6 d. rezoliucijoje akcentavo ŽIV/AIDS epidemijos grėsmę ir būtinybę labiau remti besivystančių šalių nacionalinę strategiją; kadangi kaip tokios paramos prioritetą ji nustatė strategiją, kurios tikslas efektyvesnė užkrėtimo prevencija per švietimą, lytinę ir reprodukuojamosios sveikatos

bei saugaus kraujo perpylimo propagavimas, kartu su strategijomis padėti infekuotiesiems ŽIV ir sergantiesiems, ypač stiprinant sveikatos priežiūros sistemas ir kovojant prieš diskriminaciją ir socialinę izoliaciją;

kadangi Europos Parlamentas ir EB-AKR bendras susirinkimas savo rezoliucijose, priimtose atitinkamai 1986 m. balandžio 14 d. ir 1993 m. vasario 15 d., taip pat pabrėžė būtinybę labiau atsižvelgti į epidemijos plitimo priežastis ir faktorius, pvz., skurdas, bei ŽIV/AIDS ekonomines ir socialines pasekmes, ypač per priemones, kurių tikslas pagerinti moterų būklę ir padėti vietos bendruomenėms rūpintis šeimomis ir asmenimis, kuriuos palietė pandemija;

kadangi ir Europos Parlamentas, ir Taryba paragino Bendriją imtis aktyvesnių veiksmų šioje srityje;

kadangi programų, remiančių nacionalinių strategijų kovą su ŽIV/AIDS, efektyvumas priklauso nuo geresnio teikiamos pagalbos koordinavimo Europos mastu bei kartu su kitais donorais ir JT agentūromis, ypač Unaid, ir nuo procedūrų, pritaikytų specifiniam veiklos pobūdžiui ir atitinkamiems partneriams, lankstumo; kadangi Europos Parlamento ir Tarybos rezoliucijos ragina negailėti pastangų šioje srityje;

kadangi turi būti nustatytos administracinės taisyklės ir procedūros dėl bendradarbiavimo ŽIV/AIDS srityje;

kadangi finansinė orientacinė suma, nustatyta 1995 m. kovo 6 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos pranešimo 2 punkte ⁽³⁾, įtraukta į šį reglamentą laikotarpiui nuo 1997 m. iki 1999 m., ir tokiu būdu biudžeto valdymo institucijos galioms, kaip jos apibrėžtos šioje sutartyje, ji nedaro jokio poveikio,

⁽¹⁾ OL C 252, 1995 9 28, p. 4.

⁽²⁾ (OL C 264, 1996 9 11, p. 21) ir 1996 m. lapkričio 12 d. Europos Parlamento sprendimas (OL Nr. C 362, 1996 12 2, p. 43).

⁽³⁾ OL C 102, 1996 4 4, p. 4.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

2 straipsnis

1 straipsnis

1. Bendrija vykdo programą dėl paramos besivystančioms šalims (toliau „programą“) siekiant sumažinti ŽIV/AIDS epidemijos plitimą ir padėti joms susidoroti su jos poveikiu sveikatai ir socialinei bei ekonominei raidai.

Programa pirmiausia skirta skurdžiausioms ir mažiausiai išsivysčiusioms šalims bei labiausiai nuskriaustiems besivystančių šalių gyventojų sluoksniams.

Bendrija suteikia pirmenybę siekiant tokių tikslų:

- a) sumažinti užkrėtimą ŽIV/AIDS ir kitų ligų, plintančių lytiškai ar perinatališkai, plitimą;
- b) sustiprinti sveikatos apsaugos ir socialines tarnybas, kad jos galėtų susidoroti su augančiais plintančios epidemijos reikalavimais;
- c) padėti Vyriausybėms ir bendruomenėms įvertinti epidemijos poveikį įvairiems ekonomikos sektoriams ir socialinėms grupėms ir apibrėžti bei vykdyti strategijas jai įveikti;
- d) plėtoti mokslinį požiūrį į epidemiją ir priemonių poveikį, atsižvelgiant į šių priemonių kokybės gerinimą, bet neįtraukiant pagrindinių mokslo tiriamųjų darbų;
- e) kovoti su infekuotųjų ŽIV/AIDS diskriminacija ir socialine bei ekonomine atskirtimi;

2. Kad pasiektų tikslus, minėtus 1 straipsnio dalyje, Bendrija paremia įvairias priemones, kurios atsižvelgia į šiuos pagrindinius politikos principus, būtent, šios priemonės:

- a) derinamos su rizika, kylančia iš socialinės ir ekonominės aplinkos ir pažeidžiamų grupių reikalavimų, kuriuos sąlygoja individualus elgesys ir demografiniai faktoriai;
- b) skiriamos vienos lyties asmenims;
- c) grindžiamos pagarba asmens teisėms ir numato šių asmenų socialinį apmokymą;
- d) stiprina individų ir bendruomenių motyvaciją ir įgalina juos prisiiinti atsakomybę bei pasitikėti savo jėgomis;
- e) yra sudėtinė sveikatos apsaugos, švietimo ir kitų politikos sričių dalis;
- f) derinamos su įvairiomis epidemijos plitimo stadijomis;
- g) skatina Vyriausybes ir politiškai, ir finansiškai išsipareigoti reaguojant į ŽIV/AIDS.

Priemonės, kurių reikia imtis siekiant įgyvendinti prioritetinius tikslus, minėtus 1 straipsnyje, remia tarptautinio, regioninio ir nacionalinio masto strategijas, sukurtas su šalimis, gaunančiomis išmokas, ir kurios, atsižvelgiant į kiekvieną tikslą, apima:

1. Užkrėtimo ŽIV/AIDS ir kitų ligų, plintančių lytiškai ar perinatališkai, plitimo mažinimas per:

- a) informaciją ir švietimą apie lytinę ir reprodukuojamąją sveikatą bei teises dėl reprodukcijos; ypatingas dėmesys skiriamas priemonėms, specialiai pritaikytoms ir prieinamoms tikslinėms grupėms, ypač žmonėms iš rizikingos aplinkos bei labiausiai socialiai ir ekonomiškai pažeidžiamiems individams ir bendruomenėms, pirmiausia moterims ir jaunimui. Į tokias priemones taip pat įeina dialogas su religinėmis bendruomenėmis;
- b) didesnę efektyvumą mažinant užkrėtimą ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (angl. *sexually transmitted diseases*, STD), *inter alia* skatinant geresnių sveikatos tikrinimo ir tokių ligų gydymo metodų taikymą;
- c) geresnę įvairių apsaugos priemonių ir būdų, įskaitant kraujo perpylimo ir kitokių injekcijų saugumą, prieinamumą;
- d) paramą ŽIV/AIDS problemos sprendimui, kuri turi būti įtraukta į plėtros politiką ir strategiją;
- e) paramą priemonėms, kurių tikslas padidinti moterų apsisprendimo teisę visose lytinės ir reprodukuojamosios sveikatos srityse, paskatinti, kad jos plačiai propaguočiau įvairias apsaugos nuo ŽIV/STD infekcijos bei užkrėtimo priemones ir būdus, pačios taip elgtųsi ir saugotų negimusių kūdikių sveikatą, taip pat siekti, kad gyventojai, ypač vyrai, geriau suvoktų šias problemas ir pajustų didesnę atsakomybę;

2. Sveikatos apsaugos ir socialinių tarnybų stiprinimas, kad jos galėtų susidoroti su augančiais plintančios epidemijos reikalavimais, per:

- a) sveikatos apsaugos tarnybų, ypač pirminės pagalbos, stiprinimą, didinant nacionalinius, regioninius ir vietos prevencinius bei priežiūros pajėgumus ir įgalinant labiausiai pažeidžiamus gyventojų sluoksnius pasinaudoti tais pajėgumais;

- b) per būdų ir priemonių, kurios įgalintų infekuotuosius ŽIV gydytis skurdžiausiose šalyse, analizę. Tokią studiją reikėtų atlikti artimai bendradarbiaujant su Jungtinių Tautų agentūromis, atitinkamomis NGOs (*angl. nongovernmental organizations – nevyriausybinių organizacijų*), farmacinėms laboratorijomis ir Europos Sąjungos valstybėmis narėmis;
- c) kraujo perpylimo saugumo ir apsaugos nuo hospitalinės infekcijos stiprinimą;
- d) kokybiškesnį gydytojų ir vidurinio medicinos personalo ruošimą;
- e) tobulesnes epidemiologines priežiūros informavimo ir statistines sistemas;
3. Pagalba Vyriausybėms ir bendruomenėms įvertinant epidemijos poveikį įvairiems ekonomikos sektoriams ir socialinėms grupėms bei apibrėžiant ir vykdančias strategijas jam įveikti per:
- a) techninę paramą, kuri įgalina Vyriausybės analizuoti socialinį ir ekonominį epidemijos poveikį bei plėtoti ir įgyvendinti reikiamas strategijas atitinkamuose sektoriuose;
- b) techninę ir finansinę paramą, kuri įgalina nevyriausybines organizacijas (NGOs) ir vietos bendruomenes suvienyti visas pastangas prevencijos ir priežiūros srityse, ypač padedant kurti tinklus, kad būtų padidintas veiksmų efektyvumas ir pagerintas visų dalyvių informavimas, koordinavimas ir bendradarbiavimas;
- c) vietos bendruomenių skatinimą dalyvauti kuriant informacines, lytinio švietimo programas ir finansavimą;
4. Mokslinio požiūrio į epidemiją ir priemonių poveikį formavimas, atsižvelgiant į šių priemonių kokybės gerinimą, bet neįtraukiant pagrindinių mokslo tiriamųjų darbų, per:
- a) mokslinio lavinimo plėtrą labiau kontroliuojant programas, pagrįstas atitinkamais rodikliais, ir gerinant taikomuosius medicinos, sociologijos ir antropologijos mokslų tiriamuosius darbus;
- b) paramą keičiantis informacija apie įgytą patirtį;
5. Kova su infekuotųjų ŽIV/AIDS diskriminacija ir socialine bei ekonomine atskirtimi tokiomis priemonėmis:
- a) propaguojant pagarbą asmens teisėms ir ypač teisėms, susijusioms su reprodukcija;
- b) skatinant pakantumą ir kovojant su niekinančiu požiūriu į viruso nešiotojus, pirmiausia per visuomenės informavimo kampanijas ir sukuriant atitinkamą teisės aktų sistemą.

3 straipsnis

Bendradarbiavimo agentai, turintys teisę į finansinę paramą pagal šį reglamentą, gali būti:

- nacionalinės, regioninės ir vietos Vyriausybės departamentai ir agentūros,
- vietos valdžia ir kitos decentralizuotos institucijos, įskaitant tradicines socialines struktūras,
- regioninės organizacijos ir tarptautinės organizacijos,
- mokslo tiriamieji institutai ir universitetai,
- vietos bendruomenės ir privatusis sektorius, įskaitant NGOs, moterų organizacijas ir eilinių žmonių asociacijas, galinčias bet kokia turima patirtimi prisidėti kuriant, įgyvendinant ir prižiūrint prioritетines strategijas ŽIV/AIDS srityje, apibūdintas 2 straipsnyje.

4 straipsnis

1. Į priemones, kurių reikia 2 straipsnyje minimai veiklai vystyti, įeina studijos, techninė parama, apmokymas ar kitos paslaugos, tiekimas ir darbai, taip pat auditas ir įvertinimas bei kontrolės misijos. Pirmenybė teikiama nacionalinių pajėgumų stiprinimui, ypač per apmokymus siekiant ilgalaikio įgyvendinamumo.

2. Visuomenės finansavimas gali padengti ir investicijų išlaidas, išskyrus pastatų pirkimą, ir, kadangi projektas, kiek tai įmanoma, turi siekti vidutinės trukmės įgyvendinamumo, periodines išlaidas (į kurias įeina administracinės, eksploatacinės ir organizacinės išlaidos).

3. Į kiekvieną bendrą operaciją partneriai, kurie nustatyti 3 straipsnyje, įneša savo indėlį. Jų indėlis priklausys nuo jų išgalių ir atitinkamos operacijos pobūdžio.

4. Galima ieškoti bendrojo finansavimo partnerių iš kitų fondų teikėjų, ypač iš valstybių narių.

5. Imamasi reikalingų priemonių, kad būtų akcentuota, kad paramą pagal šį reglamentą teikia Bendrija.

6. Siekdama įgyvendinti nuoseklumo ir papildomumo tikslus, minimus Sutartyje, ir užtikrinti visų šių operacijų efektyvumą, Komisija imasi būtinų koordinavimo priemonių ir pirmiausia:

- a) sukuria sistemą, įgalinančią sistemingai keistis bei analizuoti informaciją apie finansuojamas operacijas ir tas, kurias finansuoti siūlosi Bendrija ir valstybės narės;
- b) veiksmo vietoje koordinuoja operacijų įgyvendinimą reguliariai susitinkant ir keičiantis informacija Komisijos ir valstybių narių atstovams išmoką gaunančioje šalyje.

7. Siekdama kuo didesnio poveikio ir pasauliniu, ir nacionaliniu mastu, Komisija kartu su valstybėmis narėmis imasi bet kokios iniciatyvos, kad būtų užtikrintas reikiamas koordinavimas ir glaudus bendradarbiavimas su gaunančiomis išmokas šalimis ir su fondų teikėjais bei kitomis susijusiomis tarptautinėmis agentūromis, ypač tomis, kurios įeina į Jungtinių Tautų sistemą, konkrečiai Unaid.

5 straipsnis

Finansinė parama pagal šį reglamentą teikiama subsidijų forma.

6 straipsnis

Finansinė orientacinė suma šios programos įgyvendinimui laikotarpiu nuo 1997 m. iki 1999 m. yra 45 milijonai ekiu.

Metines asignacijas tvirtina biudžeto valdymo institucija pagal finansines perspektyvas.

7 straipsnis

1. Komisija atsakinga už operacijų, kurioms galioja šis reglamentas, įvertinimą, sprendimą ir administravimą pagal galiojančias biudžeto ir kitokias procedūras, pirmiausia tas, kurias nustatė Finansų reglamentas, galiojantis bendram Europos Bendrijų biudžetui.

2. Sprendimai dėl didesnių negu 2 milijonų ekiu subsidijų individualioms operacijoms finansuojamoms pagal šį reglamentą, priimami 8 straipsnyje nustatyta tvarka.

Komisija glaustai informuoja Komitetą, minimą 8 straipsnyje, apie finansavimo sprendimus, kuriuos ji ketina priimti dėl projektų ir programų, mažesnių negu 2 milijonai ekiu vertės. Ši informacija pateikiama ne vėliau kaip savaitė prieš priimant sprendimą.

3. Komisija turi teisę be Komiteto, minimo 8 straipsnyje, nuomonės patvirtinti bet kokias papildomas asignacijas, kad būtų galima padengti laukiamus ar esamus išlaidų viršijimus, kai dėl operacijų įgyvendinimo viršijimas ar papildomos sąlygos yra ne didesnės kaip 20 % nuo pradinio išpareigojimo nustatyto finansiniu sprendimu.

4. Visi finansiniai susitarimai arba sutartys, sudarytos pagal šį reglamentą, numato, kad Komisija ir Auditorių Rūmai atlieka

patikrinimus vietoje įprastine Komisijos nustatyta tvarka pagal galiojančias taisykles, ypač tas, kurios galioja bendram Europos Bendrijų biudžetui.

5. Kai operacijų vykdymas yra finansinio susitarimo tarp Bendrijos ir šalies gavėjos dalykas, tokie susitarimai nustato, kad Bendrija nepadengia jokių mokesčių, maitų ar kitų išlaidų.

6. Visi fiziniai ir juridiniai valstybių narių ir šalių gavėjų asmenys vienodomis sąlygomis gali dalyvauti konkursuose ir pasirašyti sutartis. Ši nuostata taikytina kitoms besivystančioms šalims, o išskirtiniais atvejais, esant rimtoms priežastims, kitoms trečiosioms šalims.

7. Finansuoti gali valstybės narės, šalys gavėjos ir kitos besivystančios šalys. Išskirtiniais atvejais, esant rimtoms priežastims, finansavimo šaltinių galima rasti kitur.

8. Ypatingas dėmesys skiriamas:

- išlaidų efektyvumui ir projekto poveikio pastovumui,
- aiškiai tikslų ir pasiekimų rodiklių formuluotei ir priežiūrai visuose projektuose.

9. Šiame reglamente numatyta parama papildo ir sustiprina paramą, kurią numato kiti plėtros bendradarbiavimo dokumentai.

8 straipsnis

1. Komisijai padeda geografiniu principu sudarytas komitetas, kompetentingas plėtros klausimais.

2. Komisijos atstovas pateikia komitetui priemonių, kurių turi būti imtasi, projektą. Komitetas savo nuomonę dėl projekto pareiškia per tokį laiką, kurį nustato pirmininkas atsižvelgdamas į klausimo skubumą. Nuomonė patvirtinama Sutarties 148 straipsnio 2 dalyje nustatyta balsų dauguma tuo atveju, kai Taryba turi priimti sprendimą Komisijos siūlymu. Valstybių narių atstovų komitete balsai skaičiuojami taip, kaip nustatyta tame straipsnyje. Pirmininkas nebalsuoja.

Komisija patvirtina numatytas priemones, jeigu jos atitinka komiteto nuomonę.

Kai numatytos priemonės neatitinka komiteto nuomonės arba nuomonė nepareiškama, Komisija nedelsdama pateikia Tarybai pasiūlymą dėl priemonių, kurių turi būti imtasi. Taryba sprendžia kvalifikuota balsų dauguma.

Jei Taryba per tris mėnesius nuo tos dienos, kai klausimas buvo jai perduotas, nepriima jokie sprendimo, pasiūlytas priemones patvirtina Komisija.

9 straipsnis

Kartą per metus rengiamas bendras komiteto, minimų 8 straipsnio 1 dalyje, susirinkimas, kuriame Komisijos atstovas skaito pranešimą, pateikdamas bendras rekomendacijas operacijų planui, kurį reikės vykdyti ateinančiais metais.

10 straipsnis

1. Pasibaigus biudžetiniams metams, Komisija kasmet pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje apibendrinamos tais metais finansuojamos operacijos ir įvertinamas šio reglamento vykdymas per tą patį laikotarpį.

Santraukoje pirmiausia pateikiama informacija apie organizacijas, su kuriomis buvo pasirašytos sutartys.

2. Komisija reguliariai vertina operacijas, kurias finansuoja Bendrija, siekdama nustatyti, ar buvo pasiekti tokių operacijų tikslai, ir parengti rekomendacijas būsimų operacijų efektyvumui užtikrinti. Komisija pateikia Komitetui, minimam 8 straipsnyje, įverti-

nimo santrauką, kurią prireikus gali nagrinėti Komitetas. Įvertinimo ataskaitas gali gauti bet kuri to paprašiusi valstybė narė.

3. Komisija, priėmusi sprendimą, ne vėliau kaip per mėnesį praneša valstybėms narėms apie patvirtintas operacijas ir projektus, nurodydama jų išlaidas ir pobūdį, šalį gavėją ir partnerius.

11 straipsnis

Praėjus trejiems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai bendrą visų operacijų, kurias pagal šį reglamentą finansavo Bendrija, įvertinimą, kartu su rekomendacijomis dėl šio reglamento atėties ir, jei būtina, jo pataisas.

12 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo žurnale *Official Journal of the European Communities*.

Visas šis reglamentas yra privalomas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje, 1997 m. kovo 24 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. VAN MIERLO